

Riigimetsa Majandamise Keskus
rmk@rmk.ee

16.02.2026 nr 6-2/26/3078

**Metsa majandamisest Rail Balticu metsise
hüvitusmeetmete alal EELIS andmebaasi kantud
metsise elupaikades**

Majandus- ja tööstusminister kehtestas 01.04.2025 käskkirjaga nr 47 Pärnu maakonnaplaneeringu „Rail Baltic raudtee trassi koridori asukoha määramine“ Riigikohtu 19.05.2020 otsusega nr 3-18-529 tühistatud trassilõikude piirkonnas (edaspidi RB Pärnu maakonnaplaneering¹). Rail Balticu raudtee on Eesti ja kogu Baltikumi jaoks strateegiliselt oluline taristuprojekt, mis loob kaasaegse ja keskkonnasõbraliku transpordihenduse Euroopa raudteevõrgustikuga, vähendab maanteetranspordi koormust ning soodustab majandusarengut olles samal ajal sõjalise liikuvuse selgroog NATO idatiival.

RB Pärnu maakonnaplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) koostamise käigus selgus, et sõltumata valitavast trassivariandist (kokku 6) kaasneb RB projekti elluviimisega leevendamatu negatiivne mõju metsise asurkonnale Luitemaa linnualal (sidususe kadumise oht metsise asurkonnale Luitemaa linnualal barjääriefekti tõttu). Metsise asurkonna terviklikkuse ja sidususe tagamiseks töötati RB Pärnu maakonnaplaneeringu ja selle KSH käigus välja asendus- ehk hüvitusmeetmed². 06.02.2025³ andis Vabariigi Valitsus nõusoleku RB Pärnu maakonnaplaneeringu kehtestamiseks ja seadis Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile hüvitusmeetmete rakendamise kohustuse.

Hüvitusmeetmete eesmärk on tagada metsisele elupaiga samaväärt toimivus, mis on enne Rail Balticu raudtee rajamist. Rail Balticu raudtee rajamisega metsisele kaasneva ebasoodsa mõju hüvitamiseks tuleb tagada uued elupaigad 24-le metsise kukele. Selleks tuleb Lõuna-Pärnumaal raudteetrassi piirkonnas (lisaks uute metsise püsielupaikade moodustamisele ja taastamistööde teostamisele püsielupaikades) rakendada nn puhveralas⁴ hüvitusmeetmeid toetavaid tegevusi, mis aitavad vähendada võimalust, kus hüvitusmeetmed ei osutu seire põhjal siiski piisavalt tõhusaks ja vajalik on hakata otsima täiendavaid hüvitusalasid.

Hüvitusmeetmeid toetavatavaks tegevuseks on muuhulgas riigimaal metsise Eesti looduse infosüsteemi (edaspidi EELIS) kantud elupaikades metsa majandamise reguleerimine. Hüvitusmeetmete kavas on toodud: *Metsise poolt enam kasutatavate metsakasvukohatüüpide (raba, siirdesoo, sinika, karusambla,*

¹ Rail Balticu maakonnaplaneeringu kohta rohkem infot (sh KeHJS § 44 lg 2 kohast infot) leiab riigiplaneeringute portaalis riigiplaneering.ee maakonnaplaneeringute rubriigist

² Rail Baltica Pärnu maakonnaplaneeringu, Lõuna-Pärnumaa planeeringu, Natura hindamise hüvitusmeetmete kava (Roheplaan OÜ, Hendrikson DGE 2024)

³ Korraldus nr 42 (<https://www.riigiteataja.ee/akt/311022025012>)

⁴ Lõuna-Pärnumaal RB raudtee mõjualasse jäävate olemasolevate kaitsealade ümber ja hüvitusmeetmete paketi alusel moodustatavate kaitsealade ümber on määratud puhverala, kus reguleeritakse arendus- ja majandustegevust (sh riigimaal metsa majandamine; riigimaal maaparandussüsteemide rekonstrueerimine, uuendamine ja hooldamine; riigi ja eramaal raadamine; eramaal uuendusraied EELIS-esse kantud metsise mängupaigas) kuni metsisele avalduva mõju hüvitamiseni ehk hüvitusmeetmete kavas toodud seireperioodi lõpuni.

*pohla, mustika, jänese kapsa-mustika, karusambla-mustika, mustika-kõdusoo, jänese kapsa kõdusoo, osja, tarna, angervaksa, tarna-angervaksa, lodu, madal soo) vähemalt 40 aastaste metsade kogupindala ei tohi puhveraladel väheneda. Metsise poolt enam kasutatavate metsakasvukohatüüpide algpindala puhveraladel ehk elupaikade säilitatav seisund arvutatakse 1.01.2024. a seisuga. Arvutamisel võetakse arvesse kogu puhveralal nimetatud kasvukohatüüpide vähemalt 40 aastaste metsade kogupindala nii era- kui riigimaal. Puhveraladel võib uuendusraiet (ja metsa vanust mõjutavat muud raiet) lubada vaid mahus, kui palju puhveraladel lisandub igal aastal vähemalt 40 aastast metsise poolt enam kasutatavate kasvukohatüüpide metsi. Seda nõuet täidetakse puhveraladel **riigimaal** paiknevates EELIS andmebaasi kantud metsise elupaikades raieid reguleerides.*

Keskkonnaamet arvutas vähemalt 40 aastaste metsade kogupindala Keskkonnaagentuuri kaasabil. Keskkonnaagentuuri andmete põhjal on vähemalt 40 aastaste metsade algpindala (1.01.2024 seisuga) puhveralal 7365 ha, 1.01.2025 seisuga 7262 ha ja 1.01.2026 seisuga 7210 ha. Võrreldes algpindalaga on vähemalt 40 aastaste metsade kogupindala puhveralal vähenenud 2024-2025 aastate lõikes 103 ha ja 2025-2026 aastate lõikes veel 55 ha, kokku seega 155 ha võrra.

Hüvitusmeetmete kava kohaselt on hüvitusalade kaitse-eesmärk (metsise arvukuse kasv hüvitusaladel) saavutatav vaid juhul, kui tagatakse puhveraladel asuvate metsade pindala ja kvaliteedi säilimine. Tegevused, mille tulemusel väheneb puhveralade metsade pindala ja halveneb metsise elupaikade kvaliteet, toovad eeldatavalt kaasa olulise negatiivse mõju hüvitusaladele ja need peavad olema välistatud. **Arvestades, et üle 40 aastaste metsade kogupindala puhveralal võrreldes 1.01.2024 algpindalaga on selgelt vähenenud, ei ole hüvitusmeetmete kava kohaselt 2026. aastal riigimetsas metsise EELIS elupaikades uuendusraie (ja muu metsa vanust mõjutav raie) lubatud.**

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Olav Etverk
juhataja
metsaosakond

Sama: Luua Metsanduskool

Toomas Kalda 510 7975 (keskkonnakorraldus)
toomas.kalda@keskkonnaamet.ee